

Programma Ruimte

Inleiding Programma Ruimte

Inleiding

Vergunningverlening, toezicht en handhaving

In de maanden maart tot en met mei 2020 zijn de regulier geplande controles in relatie tot bouw, sloop, ruimtelijke ordening (hierna: RO), Drank- en Horecawet (hierna: DHW) en de Algemene Plaatselijke Verordening (hierna: APV) door corona tot stilstand gekomen. Uitzondering daarop zijn de controlemomenten die een hoogstnoodzakelijk karakter hadden gekregen, zoals illegale bouw, illegaal gebruik als ook het in strijd met de coronamaatregelen handelen.

Bij de Omgevingsdienst Twente (ODT) zijn er themacontroles ingezet ten behoeve van het toezicht op de coronamaatregelen. Bovendien heeft de ODT in plaats van integrale controles gevelcontroles uitgevoerd om te beoordelen of de vergunde of gemelde activiteit nog wel in overeenstemming is met de actuele situatie.

Er is extra gecontroleerd op de naleving van de coronamaatregelen. Meerdere medewerkers van het team omgeving zijn ingezet, ook buiten kantoor tijd en in het weekend. In de zomer van 2020 zijn de regels versoepeld en zijn de reguliere controletaken beetje bij beetje weer opgepakt. De naleving van de coronamaatregelen bleef echter capaciteit vragen van de boa's.

De impact op de vergunningverlening was minder groot. De aanvragen bleven binnenkomen, zowel waar het gaat om Omgevingsvergunningen als APV vergunningen op basis van de Drank en Horecawet voor aanpassingen van de terrassen om gasten op voldoende afstand toe te kunnen laten.

Omgevingsvisie

Met het voorbereiden en ontwikkelen van een Omgevingsvisie is gestart. Dat is een strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving. De Omgevingsvisie is voor de hele gemeente en beslaat alle terreinen van de leefomgeving, zoals ruimte, water, milieu, natuur, landschap, verkeer en vervoer, infrastructuur en cultureel erfgoed. De visie komt in samenspraak met onze inwoners, ondernemers en andere betrokkenen tot stand.

Woonvisie & Regionale Woonagenda

Voor Twenterand geldt dat de krapte op de particuliere woningmarkt ook steeds meer zichtbaar wordt. De woningbouwopgave is fors veranderd. Op korte termijn moet in de toenemende vraag worden voorzien en op de lange termijn zorgt verduurzaming van de bestaande voorraad en demografische ontwikkelingen voor complexe opgaven. Om deze opgaven te kunnen beantwoorden is in 2020 gestart met het actualiseren van de woonvisie. Er is een woonbehoefte onderzoek uitgevoerd en de huidige planvoorraad is in kaart gebracht en kwalitatief beoordeeld. Er is met woonpartners gesproken en de participatie van inwoners is voorbereid en heeft in 2021 plaatsgevonden. Met de uitkomsten van deze onderzoeken zal begin 2021 een geactualiseerde woonvisie worden vastgesteld.

In regionaal verband is met de Provincie Overijssel, Twentse gemeenten en woonpartners gewerkt aan een nieuwe regionale woonagenda.

Van oktober 2019 t/m oktober 2020 zijn er 10 bestemmingsplannen opgeleverd waarmee ruimtelijke plannen mogelijk zijn gemaakt.

Klimaatadaptatie

In 2020 is Twente breed een start gemaakt met de klimaatdialoog. Dat wil zeggen dat we in afstemming met onze stakeholders bepalen welke effecten van de klimaatverandering we willen verzachten. In 2021 wordt dit vervolgd.

Problematiek kanaal Almelo - de Haandrik

In mei 2020 is het onderzoek van Deltares/TNO Bouw naar de oorzaak van de schades aan 250 woningen en bedrijfspanden in Twenterand openbaar geworden. Dat onderzoek heeft geen eenduidige oorzaak van de schades opgeleverd. In het najaar heeft de provincie een schaderegeling vastgesteld, waarbij ook schades worden vergoed, die niet duidelijk veroorzaakt zijn door de werkzaamheden van de provincie. Wij zetten ons als gemeente in voor duurzaam herstel van de schade en rust in het gebied zodat bewoners weer veilig kunnen wonen.

Bedrijventerrein Oosterweilanden

Er is veel belangstelling voor fase 1 van deze locatie. Aan diverse ondernemers is 1.8 ha verkocht. Op alle resterende kavels (4.2 ha) is een optie genomen. Er is een behoorlijke lijst met ondernemers die belangstelling hebben voor een kavel. Zodra 75% van fase 1 is verkocht, wordt gestart met de ontwikkeling van Oosterweilanden fase 2.

Regionale Energie Strategie

In 2020 kregen de regionale energiestrategiën (RES) veel aandacht in de landelijke én de regionale

media. Ook in Twenterand ging veel aandacht naar de RES Twente, waarvan Twenterand deel uitmaakt. Dit omdat de opgave uit het Klimaatakkoord groot is, het een complex proces is met een nieuwe regionale bestuursstructuur, maar zeker omdat de maatschappelijke en ruimtelijke effecten groot kunnen zijn. Voor het bepalen van de gemeentelijke bijdrage is een inwonerpeiling uitgevoerd.

Warmtevisie

Minder publiciteit tot nu kreeg de warmtetransitie, hoewel de effecten voor onze inwoners zeker zo groot zijn, zo niet groter. De opgave is om in 2050 niet langer aardgas te gebruiken om onze woningen en gebouwen te verwarmen, voor warmwatergebruik en voor het koken. In 2020 hebben we met lokale partners een verdiepingsslag gemaakt en naar mogelijke alternatieve warmtebronnen in onze gemeente gekeken om te komen tot een voorstel voor een warmtevisie die in 2021 aan de raad kan worden aangeboden. Belangrijk daarbij zijn voor ons de uitgangspunten: een haalbare (stapsgewijze) route, betaalbaarheid, duidelijk voor inwoners, samen aan de slag en actief op zoek om aan te sluiten bij lokale kansen en initiatieven.

Doelenboom Openbare orde en veiligheid

Doelenboom

Openbare orde en veiligheid | 2020

Beoogd maatschappelijk effect: Twenterand is een veilige gemeente

Doel: Er is minder overlast

In het Integraal Veiligheidsbeleid 2017 - 2020 zijn een aantal speerpunten geformuleerd die moeten bijdragen aan het reduceren van criminaliteit en overlast. Op deze speerpunten wordt ingezet door een gerichte aanpak.

Doel: Er is minder criminaliteit

In het Integraal Veiligheidsbeleid 2017 - 2020 zijn een aantal speerpunten geformuleerd die moeten bijdragen aan het reduceren van criminaliteit en overlast. Op deze speerpunten wordt ingezet door een gerichte aanpak.

Doel: Fysieke onveiligheid wordt voorkomen en/of effectief aangepakt

Om fysieke onveiligheid te voorkomen en/of effectief te bestrijden is het noodzakelijk om te beschikken over een adequate organisatie op het gebied van rampenbestrijding/crisisbeheersing.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Tegengaan verloedering

Om te voorkomen dat de leefbaarheid en het gevoel van veiligheid worden aangetast, wordt ingezet op het tegengaan van fysieke verloedering.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Voortzetten Keurmerk Veilig Ondernemen-Bedrijventerreinen**

De lokale werkgroep KVO-B bestaat uit politie, brandweer, gemeente en ondernemers heeft structureel aandacht voor het verbeteren van bedrijventerreinen in de gemeente. Ook in 2020 is er een schouw geweest en was de uitstraling en veiligheid van bedrijventerreinen weer verbeterd wat een positieve uitwerking heeft op de lokale ondernemers, hun medewerkers en hun klanten.

Subdoel: Preventieve aanpak escalerende (buren)ruzies

Escalerende (buren)ruzies hebben een negatief effect op de leefbaarheid en veiligheid van de woonomgeving. Met een preventieve aanpak (conflictbemiddeling) wordt ingezet op het voorkomen/tegenaan van escalatie.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Voortzetten conflictbemiddeling: inloopsprekeur en inhoudelijk behandelen van zware casuïstiek door middel van mediator.**
In 2020 waren we allemaal meer thuis door Covid-19. Dit heeft tot gevolg gehad dat er vaker dan voorgaande jaren een beroep is gedaan op de mediator om preventief een conflictbemiddelingstraject te starten.

Subdoel: Uitvoering APV

Evenementen vormen het grootste onderdeel van de gemeentelijke taken op het gebied van de APV.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Toezicht en handhaving op voorschriften uit de (complexere) vergunning voor evenementen**
In 2020 is vanwege de coronamaatregelen minder gecontroleerd in het kader van DHW en bijzondere wetten. Simpelweg omdat er nauwelijks evenementen hebben plaatsgevonden in 2020 en de horeca het overgrote deel van 2020 gesloten was.

Subdoel: Aanpak alcoholgebruik door minderjarigen

Voor jongeren is alcohol extra schadelijk. Daarom zijn jongeren onder de 18 jaar strafbaar als ze alcohol bij zich hebben in het openbaar en mag aan minderjarigen ook geen alcohol worden verkocht. De gemeente is verantwoordelijk voor het toezicht op en de handhaving van de naleving van geldende leeftijdsgrenzen en de vergunningsvoorwaarden voor de verkoop van alcohol. Voor de preventieve aanpak van alcoholgebruik wordt verwezen naar de doelenboom gezondheidszorg.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Handhaven Drank- en Horecawet (<18 jarigen).**
In 2020 is vanwege de coronamaatregelen minder gecontroleerd in het kader van DHW. Simpelweg omdat er nauwelijks evenementen hebben plaatsgevonden in 2020 en de horeca het overgrote deel van 2020 gesloten was.

Subdoel: Aanpak drugscriminaliteit en drugsoverlast

De aanpak van drugscriminaliteit en drugsoverlast wordt onverminderd voortgezet. Het thema heeft prioriteit bij de politie en ook de gemeente Twenterand treedt handhavend op tegen drugscriminaliteit/overlast. Voor de preventieve/curatieve aanpak van drugsproblematiek wordt verwezen naar de doelenboom gezondheidszorg.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Toepassen van beleidsregel ex art. 13b Opiumwet (aanpak drugspanden)**
Er zijn in 2020 drie panden gesloten op grond van de Wet Damocles.

Subdoel: Bestuurlijke aanpak van (georganiseerde) criminaliteit

De veiligheid en leefbaarheid in een gemeente verslechterd doordat de boven- en onderwereld zich vermengt. De gemeente Twenterand gaat dit actief tegen in samenwerking met ketenpartners zoals het Regionaal Informatie en Expertise Centrum Oost (RIEC-ON).

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Samenwerken met RIEC ON en andere ketenpartners.**

In 2020 is de samenwerking met de ketenpartners geïntensiveerd. Ook hebben er (integrale) controles plaatsgevonden, zowel zelfstandig door de Boa's als georganiseerd samen met partners zoals de politie en de ODT.

Subdoel: Aanpak woninginbraken

In 2020 is preventieve aanpak van woninginbraken voortgezet omdat woninginbraken een grote impact hebben op het gevoel van (on)veiligheid.

Subdoel: Crisisbeheersing

Het college van B en W is op grond van de Wet Veiligheidsregio's belast met de organisatie van de brandweezorg, de rampenbestrijding/crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening. Een groot aantal taken op dit terrein is op grond van deze wet overgedragen aan de Veiligheidsregio Twente.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Organiseren oefeningen van de Twentse crisisbeheersingsorganisatie.**

In 2020 zijn er vanuit de Veiligheidsregio Twente geen opleidings- en trainingsactiviteiten geweest voor crisisbeheersing en rampenbestrijding in verband met corona. Vanaf maart tot december zaten we in Twente in een crisissituatie (GRIP 4) en was de voorzitter Veiligheidsregio het bevoegd gezag. Vanuit alle Twentse gemeenten werd gezamenlijk gewerkt aan het bestrijden van de Covid-19 crisis en gold er een Twentse noodverordening Covid-19. Sinds de inwerkingtreding van de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 ligt het bevoegd gezag weer bij de lokale overheid en faciliteert en ondersteunt de Veiligheidsregio de Twentse gemeenten.

Metingen

Beleidsdoelen	2020	2019	2018	2017	2016	Bron
Aanpak woninginbraken						
Woninginbraken	30	40	45	38	67	Politie
Geregistreerde diefstal van (brom/snor)fietsen in Twenterand	34	52	46	65	69	Politie
Bestuurlijke aanpak van (georganiseerde) criminaliteit						
Nieuwe BIBOB-onderzoeken	0	0	3	n.v.t.	n.v.t.	
Nieuwe indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH						
Aantal te laat verleende vergunningen voor B of C evenementen	0	0				eigen gegevens
Aantal controles A/B-evenementen	2	36				eigen gegevens
Aantal controles C-evenementen	1	2				eigen gegevens
Aantal controles Drank- en Horecawet (leeftijdscntrole)	12	16				eigen gegevens
Aantal geïnde bestuurlijke boetes	0	1				eigen gegevens
Aantal behandelde klachten	204	113				eigen gegevens

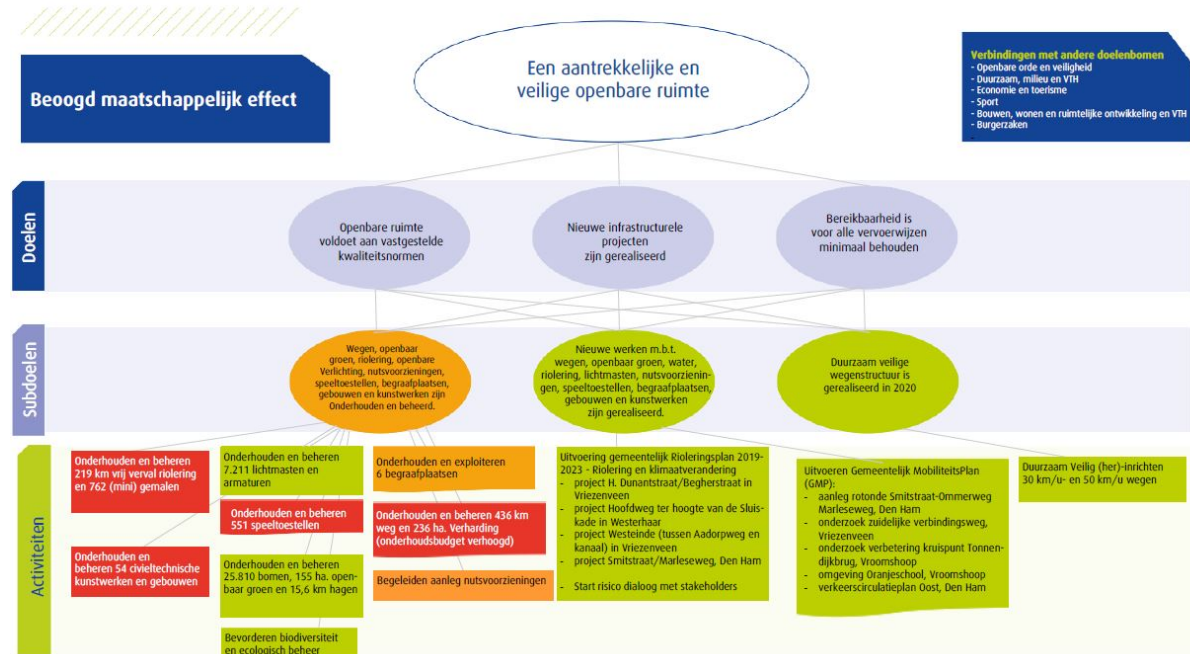
* zo min mogelijk

** Bibob onderzoeken zijn situationeel en daarom niet te plannen

Doelenboom Openbare ruimte en verkeer

Doelenboom

Openbare Ruimte en Verkeer | 2020

Beoogd maatschappelijk effect: een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte

Doel: Openbare ruimte voldoet aan de vastgestelde kwaliteitsnormen

Per taakveld (openbaar groen, riolering enz.) is vastgelegd aan welke kwaliteitseisen het onderhoud en beheer moeten voldoen. De manier waarop dat is vastgelegd is een beleids-/beheerplan. Daarmee wordt duidelijkheid gegeven aan de gemeenteraad en aan inwoners.

Doel: Nieuwe infrastructurele werken zijn gerealiseerd

Per jaar wordt gekeken welke nieuwe infrastructurele werken worden gerealiseerd. Op basis van het beschikbare budget worden de hoogst geprioriteerde werken uitgevoerd.

Doel: Bereikbaarheid is voor alle vervoerswijzen minimaal behouden

Hiermee wordt bedoeld dat voor auto, fiets, trein en bus wordt geprobeerd het voorzieningsniveau minimaal op hetzelfde niveau te houden. Vooral voor bus en trein wordt geprobeerd dat middels overleg (ook in regionaal verband) te realiseren en mogelijk te verbeteren.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Wegen, openbaar groen, riolering, openbare verlichting, nutsvoorzieningen, speeltoestellen, begraafplaatsen en kunstwerken zijn onderhouden en beheerd

De wegen, het openbaar groen, de riolering, de lichtmasten, speelterreinen zijn deugdelijk onderhouden.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Onderhouden en beheren 551 speeltoestellen**
Enkele speelplekken zijn aangepast. Zo zijn de speelplekken aan Johan Kamphuisstraat en de Karel Schaapstraat aangepakt. Verder is o.a. gewerkt aan de speelplek bij de CBS Nieuwoord in Vroomshoop en hebben gesprekken plaatsgevonden over de aanpassing van de speelplek samen met het schoolplein bij Trotz! in Vriezenveen.

- **Onderhouden en beheren 436 km weg en 236 ha. verharding**
Na inspectie kort na de winterperiode heeft asfaltonderhoud aan de wegen plaatsgevonden en ook is op enkele locaties het straatwerk onderhouden.
- **Onderhouden en beheren 7.211 lichtmasten en armaturen**
Op diverse locaties (zoals De Dreef en de Julianastraat in Vroomshoop en de Dunantstraat in Vriezenveen) is de conventionele openbare verlichting vervangen door LED-verlichting.
- **Onderhouden en beheren 219 km vrij verval riolering en 762 gemalen**
Gemeentebreed heeft op enkele locaties 'relining' plaatsgevonden van de riolering. Daarbij wordt een kunststof kous door de riolering getrokken, waarmee de levensduur van de rioleringsbuis fors wordt verlengd. Ook zijn er enkele delen van de riolering gerenoveerd.

Subdoel: Nieuwe werken m.b.t. wegen, openbaar groen, water, riolering, lichtmasten, nutsvoorzieningen, speeltoestellen, begraafplaatsen, en kunstwerken zijn gerealiseerd'

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Uitvoering gemeentelijk rioleringsplan 2019-2023 - Riolering klimaatverandering (onderdeel agenda duurzaamheid)**
Klimaatadaptatie
In 2020 is een begin gemaakt met de klimaatdialoog. Zo heeft in de tweede helft van 2020 het digitale symposium Twentse Klimaatpraat plaatsgevonden en hebben we met de woningstichting Mijande hierover gesprekken gevoerd. Echter als gevolg van corona hebben we minder in gesprek kunnen gaan met inwoners dan we hadden gedacht.
Uitvoering projecten in hoofdzaak vanuit de riolering, waarbij ook de inrichting van de weg is meegenomen:
- de Begherstraat/Dunantstraat, de Almeloseweg en het gedeelte van het Westeinde tussen het kanaal en de Aadorpweg zijn in Vriezenveen onder handen genomen. In Vroomshoop zijn reconstructies uitgevoerd van de Julianastraat en de omgeving van de Marijkestraat. Tenslotte zijn in Westerhaar de P.M. Hackstraat/Leidijk/Hoofdweg gereconstrueerd.

Subdoel: Duurzaam veilige wegenstructuur is gerealiseerd in 2020

Onder het kopje Nieuwe werken zijn de wegen benoemd die zijn gereconstrueerd. Steeds is de aanpak van de riolering gecombineerd met een herinrichting van de weg, waarbij een Duurzaam Veilige inrichting wordt gerealiseerd.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Uitvoeren Gemeentelijk Mobiliteits-Plan (GMP): Uitvoeren verkeersvisies diverse kernen**
In Den Ham zijn de Smitsstraat - Marleseweg (inclusief de rotonde bij Harwig) gereconstrueerd, waarbij voor een deel ook de riolering is aangepakt. Verder is in Vroomshoop het Dreefplein onder handen genomen.

Metingen

Beleidsdoelen	2020	2019	2018	2017	2016	Bron
Openbaar groen is onderhouden en beheerd						
Totaal M2 ingezaaide wegberm	2.600	11.000	27.000	2.500		Eigen gegevens
Aantallen aangeplante vrucht en drachtbomen	97	81	96	69		Eigen gegevens
Nieuwe metingen						
verkeersongevallen waarbij doden zijn gevallen	3	1	2	0	6	BLIQ verkeersveiligheid rapportage
verkeersongevallen met gewonden	35	30	25	26	21	BLIQ verkeersveiligheid rapportage
verkeersongevallen	131	133	186	147	197	BLIQ verkeersveiligheid rapportage

Doelenboom Duurzaamheid, milieu en VTH

Doelenboom

Duurzaamheid, milieu en VTH | 2020

Beoogd maatschappelijk effect

Een duurzame en leefbare omgeving

Verbindingen met andere doelenbomen

- Openbare orde en veiligheid
- Openbare ruimte en verkeer
- Economie en toerisme
- Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en VTH

Doelen

Inwoners, bedrijven en gemeente zijn zich bewust van hun leefomgeving en handelen duurzamer

De kwaliteit van de leefomgeving voor flora en fauna is behouden en verbeterd

Een schoner, gezonder en veiliger leefomgeving

Subdoelen

Duurzame initiatieven zijn gestimuleerd en gefaciliteerd

Duurzaamheid is onderdeel van het reguliere werk van de organisatie

Er is minder energie verbruikt en het aandeel duurzame energie is toegenomen

Waardevolle natuur/biodiversiteit en ecologische functies zijn beschermd en behouden

Er is een duurzame inzamelstructuur voor huishoudelijk afval

Kwaliteit leefomgeving voldoet aan normen (op gebied van bodem, water, lucht, geluid, tv, gear, licht, gezondheid)

Uitvoering VTH voor milieutoelken volgens het uitvoeringsprogramma

Ongezonde situaties saneren (op gebied van bodem, water, lucht, geluid, tv, gear, licht, gezondheid)

Activiteiten

Uitvoeren Ontwikkelprogramma Agenda Duurzaamheid 2018–2022, stimuleren en communiceren lokale initiatieven

- Besparen energie in de huursector
- Deelnemen Regionale Twentse Energie Strategie (RES)
- Stimuleren Energie projecten (Zonnepark Oosterweilanden)
- Energie maatregelen door bedrijven (VTH)
Uitvoeren project Energieloket 2.1 en deelnemen Duurzaam Thuis Twente Warmtevoorziening wijken

Deelnemen in gebiedsproces Engbertsdijkswenen
Zie doelenboom Economie en werkgelegenheid

- Inzamelen van huishoudelijk afval
- Optimaliseren, beheren en regie voeren op de inzamelstructuur huishoudelijk afval ind. milieustraat
- Toegankelijk, opruimen en communiceren van/over zwerfafval
- Aanpassen inzamelstructuur bij hoogbouw

Uitvoeren Ontwikkelprogramma Omgevingswet
Zie doelenboom bouwen en wonen

- Bewaken en beperken milieubelasting via het ruimtelijke spoor
- Uitvoeren maatregelen Kadernorm Water (KRW)
- Deelname gebiedsproces nieuwe drinkwaterlocatie Vriexveen-Daarte

- Realiseren uitvoeringsprogramma toezicht en handhaving (milieu) en verantwoording jaarverslag
- Beheren en coördineren ODT (ab GR)

Voorbereiden en uitvoeren gebiedssaneringsprojecten Westeinde en Oosteinde
- Initiëren bodemsaneringen bij ruimtelijke ontwikkelingen
- Faciliteren en stimuleren sanering van asbestdaken ivm asbestverbod 2024
- Inventariseren en sanering asbest in de bodem

Doel: Inwoners, bedrijven en gemeente zijn zich bewust van hun leefomgeving en handelen duurzamer

Onder duurzaamheid verstaan we het verbeteren van de balans tussen sociale, ecologische en economische ontwikkeling, waar bij ook effecten voor toekomstige generaties en effecten elders ter wereld worden meegenomen.

Doel: De kwaliteit van de leefomgeving voor flora en fauna is behouden en verbeterd

Dit doel van het milieubeleid is het borgen van de juiste ecologische voorwaarden voor natuur en biodiversiteit.

Doel: Er is een schoner, gezonder en veiliger leefomgeving voor mensen

Het gaat hier om het bewaken en verbeteren van de leefomgevingskwaliteit voor bewoners.

Beoogd maatschappelijk effect: Een duurzame en leefbare omgeving

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Duurzame initiatieven zijn gestimuleerd en gefaciliteerd

Duurzame initiatieven uit de samenleving bevorderen door ondersteuning en eventueel coaching. Hierbij is vooral belangrijk om partijen met elkaar in contact te brengen (makelaarsrol). Communicatie is hierbij belangrijk.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Uitvoeren Ontwikkelprogramma Agenda Duurzaamheid 2018—2022**

De Agenda Duurzaam Twenterand 2018 - 2022 geeft als Koersdocument voor de thema's Circulaire economie, Energietransitie en Klimaatadaptatie, de doelen, ambities en uitvoeringsmaatregelen voor de komende jaren. Activiteiten op het gebied van energie, de verduurzaming van de organisatie, afvalscheiding en klimaatverandering zijn onderdeel van het ontwikkelprogramma.

Afgesproken is dat de opbrengsten uit het Zonnepark Oosterweilanden worden gebruikt voor een duurzaamheidsfonds om inwoners, organisaties en bedrijven uit onze gemeente te stimuleren om met

duurzaamheidsvraagstukken aan de slag te gaan. In december 2020 zijn de basisuitgangspunten voor het fonds besproken met de raad. De doelgroepen waarvoor we het duurzaamheidsfonds denken in te zetten zijn volgens de basisuitgangspunten: 1. Inwoners met een kleine beurs die hun huis willen verduurzamen; 2. Energiecoöperaties (samenwerkingen tussen inwoners en/of ondernemers) en 3. Innovatieve ondernemers en inwoners met concrete en uitvoerbare projecten. Na de bespreking in de raad is de verdere uitwerking naar een verordening opgepakt zodat het duurzaamheidsfonds in 2021 operationeel kan zijn.

Waar (groepen) inwoners of ondernemers met vragen zijn gekomen, hebben we samen bekeken hoe realisatie van hun initiatief mogelijk is en hoe knelpunten samen kunnen worden aangepakt. We zijn het gesprek aangegaan met duurzaamheidsinitiatiefnemers uit Vriezenveen, Den Ham en Vroomshoop.

Middelen duurzaamheid zijn ingezet voor communicatiemiddelen rond de energietransitie en de RES, zoals de inwonerpeiling en een video.

De nieuwe taken die voortkomen uit het Klimaatakkoord leiden tot nieuwe uitvoeringslasten bij gemeenten. In 2020 heeft de ROB, in opdracht van VNG en Ministerie BZK, daarom onderzoek gedaan naar de extra uitvoeringslasten door de afspraken uit het Klimaatakkoord voor lagere overheden vanaf 2022. Het advies van de ROB is op 25 januari 2021 opgeleverd. De VNG zal de uitkomsten van het advies gebruiken als inzet voor de afspraken met het nieuwe kabinet.
<https://vng.nl/nieuws/tot-eu-600-miljoen-per-jaar-nodig-voor-klimaatakkoord>

Subdoel: Duurzaamheid is onderdeel van het reguliere werk van de organisatie

Bij alle werkzaamheden die de gemeente doet wordt duurzaamheid afgewogen en meegenomen.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Stimuleren verduurzaming organisatie (voorbeeldfunctie)**
 Circulair (inkopen en aanbesteden) in 2020:
 Circulariteit in projecten infra / GWW (bijvoorbeeld materiaalkeuze bij het project riolering, weginrichting en openbare verlichting in Den Ham)
 Duurzaamheid als integraal onderdeel bij nieuwe projecten, zoals in het ontwerp voor het nieuwe zwembad (energie en materialengebruik).
- **Verduurzamen Gemeentelijke gebouwen en energiebeheer**
 Energiemaatregelen in onze gemeentelijke gebouwen in 2020 (besparing), bijvoorbeeld door het aanbrengen van led-verlichting.
 Bij de planvorming en het ontwerp voor de herinrichting van het gemeentehuis zijn duurzaamheidsmaatregelen meegenomen (binnenklimaat, verbetering achtergevel, vervanging van verwarmingsketels door duurzame aardgasloze techniek).

Subdoel: Er is minder energie verbruikt en het aandeel duurzame energie is toegenomen

Duurzame energie is energie afkomstig van hernieuwbare bronnen zoals zon, biomassa en wind.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Deelnemen Regionale Energie Strategie (RES) Twente**
 30 regio's in Nederland hebben de opgave gekregen om de afspraken uit het nationale Klimaatakkoord voor de periode tot 2030 uit te werken. Het gaat dan over de opwek van hernieuwbare energie door zon en wind in de regio, en over regionale duurzame warmte voor woningen en gebouwen. Twenterand is deel van de RES Twente en heeft net als de andere Twentse gemeenten de vraag voorgelegd gekregen, wat de gemeente denkt bij te dragen aan deze gezamenlijke opgave. Om de richting voor de keuze over de Twenterandse bijdrage te bepalen, is in mei 2020 een inwonerpeiling over duurzame energie uitgezet <https://www.twenterand.nl/resultaten-inwonerspeiling-en-conceptaanbod-twenterand>. De uitkomsten van de inwonerpeiling, het raadsbesluit en de Motie volgordelijke maatregelen van december 2019, hebben geleid tot het besluit van het college om een bijdrage van 82 Gigawatt Uur aan de Concept RES Twente te leveren. Tot 2030 moet dat gehaald

worden met zoveel mogelijk zonnepanelen op daken (en parkeerterreinen), 25 ha zonneveld (die nu al gerealiseerd zijn) en vier windmolens (in een zoekgebied Vriezenveen zuid-oost).

Regionaal en lokaal zijn (digitale) bijeenkomsten georganiseerd over de RES-Twente met volksvertegenwoordigers, stakeholders en belanghebbenden. Via onze eigen website en die van de RES-Twente en de media is gecommuniceerd over de betekenis van de RES voor de inwoners van Twente <https://www.twenterand.nl/energieneutraal-twenterand-2050> en <https://energiestrategietwente.nl/>.

Door de RES-organisatie én door de gemeenten is gewerkt aan de verdere uitwerking van het concept naar een RES Twente 1.0, zodat besluitvorming door de raad vóór 1 juli 2021 kan plaatsvinden

Lokaal betekent de bijdrage van Twenterand dat het bestaande (ruimtelijk) beleidskader voor duurzame energie (uit 2017) moet worden aangepast. De ruimtelijke afwegingen die met de RES (en andere opgaven in het landelijk gebied) samenhangen vragen om een goede en afgewogen vertaling naar het omgevingsbeleid van de gemeente. De opdracht voor de aanpassing is in het najaar van 2020 voorbereid en gegeven aan bureau Tauw.

Voor een zorgvuldig gebiedsproces voor het zoekgebied wind Vriezenveen ZO met inwoners en ondernemers is afstemming en verkenning gestart met de buurgemeenten Almelo en Tubbergen, met ondersteuning van RES-Twente en provincie Overijssel.

- **Energie maatregelen door bedrijven (VTH)**

We ondersteunen lokale initiatieven van ondernemers(verenigingen) en Zon op Dak , o.a. via het ondernemersfonds.

In het Project energiebesparing bedrijventerreinen (mede i.r.t. de informatieplicht energie uit de Wet Milieubeheer) is in samenwerking met de IKVO en ODT informatie gegeven aan bedrijven en een aanbod voor bedrijven ontwikkeld . Via de bedrijvenparkmanager en Duvast zijn in 2020 aan de bedrijven energiescans aangeboden. Door corona zijn de bedrijfsbezoeken op locatie vertraagd. Obstacle voor (agrarische) ondernemers voor hun projecten voor de opwek van duurzame energie is de beschikbare netcapaciteit. We hebben (waar gevraagd) ondernemers ondersteund bij hun Zon op Dak projecten, bijvoorbeeld via contacten met de netbeheerder, RES-Twente, NEO en RVO. In het haalbaarheidsonderzoek Flex-E zijn mogelijke dynamische oplossingen verkend om op korte termijn meer elektriciteitstransport te faciliteren, de zogeheten flexibiliteitsoplossingen, en daardoor meer duurzame energie te kunnen opwekken. Binnen de studie is gekeken naar de rol en mogelijke impact van energie-opslag, -conversie en vraagsturing voor twee specifieke locaties, namelijk Zwolle Hessenpoort en de gemeente Twenterand. In dit project is samengewerkt met NEO Overijssel, bedrijven en gemeente. <https://www.nieuweenergieoverijssel.nl/flex-e-een-verkenning-naar-de-rol-van-flexoplossingen-in-overijssel/>

- **Stimuleren Energie projecten**

Bij de RWZI's in Vriezenveen en Vroomshoop zijn door het Waterschap Vechtstromen in 2020 zonneveldjes gerealiseerd. Samen met de zonnevelden Oosterweilanden en Flierbelten in de gemeente wordt de doelstelling van 25 ha zonneveld (voor 2023) nagenoeg gehaald. De energieproductie van het Zonnepark Oosterweilanden in het jaar 2020 was ongeveer 12 megawatt en voldoet daarmee aan de verwachtingen (prognose was 11,4 megawatt). De netto financiële opbrengst van het park vloeit via het duurzaamheidsfonds terug in de samenleving van Twenterand. Een deel wordt vanaf 2023 besteed voor het nieuw te bouwen overdekte zwembad. Met het andere deel worden duurzame initiatieven uit de samenleving op gang geholpen.

Voor de verbetering van de situatie i.v.m. de netwerkschaarste voor het elektriciteitsstation Vroomshoop is Enexis in 2020 in samenwerking met de gemeente begonnen met de ruimtelijke voorbereiding van uitbreiding van het elektriciteitsstation in Vroomshoop in 2 fasen.

- **Uitvoeren project Energieloket en deelnemen Duurzaam Thuis Twente**

Gemeenten hebben vanuit het Klimaatakkoord de regie op het verduurzamen van de gebouwde omgeving (warmte). Eén van de afspraken vanuit het Klimaatakkoord is dat er onafhankelijke (regionale) energieloketten zijn onder verantwoordelijkheid van de gemeente, om de uitvoering van de warmtetransitie te ondersteunen. Een energieloket biedt informatie, inspiratie en advies aan inwoners. Woningeigenaren kunnen voor hun vragen al jaren terecht bij het gemeentelijk energieloket (de laatste jaren ingevuld door <https://www.duurzaamthuiswente.nl/twenterand/>). Ook landelijk is er

informatie beschikbaar via het landelijk digitaal platform www.verbeterjehuis.nl. In 2020 zijn door onze 3 vrijwillige wooncoaches 34 huisbezoeken afgelegd. Door corona waren dat minder adviezen aan huis, maar meer advies is telefonisch gegeven (o.a. via een telefonisch spreekuur). Het ministerie van BZK en de VNG werken aan kwaliteitsvoorwaarden voor de ontwikkeling van de energieloketten. In 2020 heeft het college ervoor gekozen om de doorontwikkeling naar Energieloket 3.0 lokaal vorm te gaan geven. Voor de invulling van advies aan huis aan woningeigenaren is ook voor 2021 gekozen voor de voortzetting van de samenwerking met de wooncoaches en Duurzaam (t)huis Twente.

Uit de specifieke uitkering Regeling Reductie Energiegebruik (RRE) heeft Twenterand subsidie ontvangen om huiseigenaren te helpen energie te besparen met kleine energiebesparende maatregelen. Het gaat bijvoorbeeld om het inregelen van de cv-installatie, het aanbrengen van radiatorfolie en tochtstrips of het plaatsen van led-lampen. Ook gebruiken we de regeling om advies te geven aan huiseigenaren. De voor 2020 ontvangen middelen zijn ingezet voor de actie 'Poen voor Groen' <https://poenvoorgroen.nl/>. Dit project wordt voor zeven deelnemende Twentse gemeenten uitgevoerd door Duurzaam (t)huis Twente, met o.a. inzet van de wooncoaches. In de actie is samengewerkt met lokale winkeliers in Vriezenveen en Vroomshoop. In december 2020 zijn de sportclubs aangeschreven om de actie bij hun leden te promoten, waar een kleine vergoeding voor de clubkas tegenover stond. Geplande informatiebijeenkomsten zijn in 2020 niet doorgegaan. In 2020 hebben 289 Twenterandse woningeigenaren aan de actie deelgenomen. In verband met corona heeft de actie vertraging opgelopen, reden waarom het Rijk voor alle gemeenten landelijk de actietermijn heeft verlengd.

- **Warmtevoorziening wijken**

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat alle gemeenten uiterlijk 31 december 2021 een warmtetransitievisie (warmtevisie) hebben vastgesteld om de overgang te kunnen maken naar een aardgasvrije gebouwde omgeving per 2050. In oktober 2019 is met 3 buurgemeenten in een Sprintsessie in Hellendoorn een eerste verkenning uitgevoerd voor onze visie. In 2020 is daarop een extra technisch - economische verdiepingsslag gemaakt, met externe expertise van DWA en Tauw. Hiervoor is een extra subsidie ECW van het rijk ontvangen.

Met onze lokale "warmtetafel", waaraan lokale partners deelnemen zoals Mijande Wonen en de huurdersraad, wooncoaches, de netbeheerders Cogas en Enexis, het waterschap en provincie, hebben we in 2020 de warmtevisie verder uitgewerkt. Het voorlopige beeld is dat voor vrijwel de hele gemeente op dit moment individuele alternatieven (elektrische warmtepompen en hybride oplossingen met duurzaam gas) in beeld zijn. Na de besluitvorming over de warmtevisie in 2021 volgt de planvorming voor de uitvoering.

Waar het haalbaarheidsonderzoek van Cogas naar een warmtenet in Vriezenveen op basis van de restwarmte van Bakkerij Holland in eerste fasen van het onderzoek veelbelovend leek, hebben wij eind 2020 van Cogas het eindproject rapport officieel ontvangen. Daardoor lijkt op dit moment een collectief alternatief voor de warmtevoorziening via een warmtenet in onze gemeente niet langer een optie.

Met Mijande Wonen vormt duurzaamheid een vast onderwerp in gesprekken voor de samenwerking met Mijande en de aanloop naar nieuwe prestatie-afspraken: zie doelenboom Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en VTH.

Subdoel: Waardevolle natuur/biodiversiteit en ecologische functies zijn beschermd en behouden

Waardevolle natuur is natuur met een beschermde status zoals Natura 2000. Biodiversiteit is het totaal van alle soorten planten en dieren. Ecologische functies zijn functies zoals de zuiverende functie van de natuur en de voedselproducerende functie van de natuur. Engbertsdijkswen is een Natura 2000 gebied die bescherming behoeft, bijvoorbeeld tegen depositie van Stikstof. Bij vergunningverlening moet daar rekening mee worden gehouden. De Raad van State heeft in mei 2019 besloten om het Programma Aanpak Stikstof (PAS) echter verworpen als systematiek voor het verlenen van vergunningen. Hierop is vergunningverlening voor veel projecten in de buurt van Natura-2000 gebieden vertraagd of stil komen te liggen. Dit heeft voornamelijk betrekking op agrarische bedrijven, maar ook industriële bedrijven worden geraakt door deze uitspraak. De overheid heeft in 2019 en 2020 gewerkt aan een nieuwe aanpak stikstof, waarbij er lange tijd onzekerheid heeft geleefd wanneer vergunningverlening voor bepaalde projecten weer op gang zou komen. Eind 2020 zijn nieuwe beleidsregels van kracht geworden waardoor salderen en het verlesen van stikstofruimte

mogelijk is geworden. Dit biedt meer mogelijkheden voor vergunningverlening in 2021. Echter, toekomstige ontwikkelingen op dit onderwerp zullen de mate en snelheid bepalen waarin dit gebeurt.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Deelnemen gebiedsproces Engbertsdijkvenen**

In 2020 is de provincie Overijssel, in samenwerking met Staatsbosbeheer en gemeente Twenterand, de ruimtelijke procedure (PIP) voor de interne maatregelen Engbertsdijkvenen en de ontgrondingsvergunning gestart. Het PIP is vastgesteld door PS op 23 september 2020.

Voor de aanvoer van zand via vrachtwagens voor de interne herstel- en versterkingsmaatregelen door Staatsbosbeheer is in 2020 samen met de gemeente gezocht naar een ander alternatief in de vorm aanvoer via een pijpleiding.

Voor de maatregelen buiten het natuurgebied (de externe maatregelen) loopt het gebiedsproces onder sturing van de BAC Engbertsdijkvenen nog. In 2020 is gewerkt aan de verdere uitwerking en onderzoek van de alternatieven. Speciale aandacht blijft volgens ons nodig voor de zorgen van inwoners voor vernatting van hun woningen en percelen. In 2020 hebben de gebiedspartners uit de BAC een gezamenlijke lobby richting het ministerie LNV ingezet voor extra financiële middelen. Het rapport Combikansen van de vrijwillige inwonersgroepen rond de Engbertsdijkvenen is in 2020 aan de gemeente aangeboden. Dit rapport gaf het resultaat weer van de begeleiding en ondersteuning van de vijf inwonersgroepen door NMO en Stimuland (in opdracht van gemeente). Van verschillende ideeën van afzonderlijke groepen is nu de kracht voor een samenhangend verhaal gevonden. De Combikansen gaan over kansen op het gebied van recreatie en toerisme en routes, natuurbelevingscentrum en landbouw. Zie ook de doelenboom Economie en werkgelegenheid (Ontwikkelprogramma Platteland).

Subdoel: Er is een duurzame inzamelstructuur voor huishoudelijk afval

De gemeente heeft vanuit de Wet Milieubeheer de zorgplicht voor de verwijdering en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen. De inzameling van bedrijfsafval valt hier niet onder. De afvalstoffenheffing wordt geïnd ter dekking van de kosten voor de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Optimaliseren, beheren en regie voeren op de inzamelstructuur huishoudelijk afval incl. milieustraat**

Op 7 juli 2020 heeft het college een voorstel aan de raad gedaan tot aanpassing van de afvalinzameling. Deze aanpassingen betroffen:

1. een inzamelrequentie van restafval van 1 keer per 8 weken;
2. de plaatsing van 16 ondergrondse afvalcontainers;
3. de bewustwordingsaanpak #Terugwinnaars uitvoeren;
4. aanpassing van de tarievenstructuur op basis van deze aanpassingen.

Op 15 september 2020 heeft de gemeenteraad met dit voorstel ingestemd. M.b.t. beslispunt 4 heeft de raad kennis genomen van de effecten op de afvaltarieven en de effecten op de voorziening Afval en zijn deze verwerkt in de Programmabegroting 2021.

Subdoel: Kwaliteit leefomgeving voldoet aan normen (op gebied van bodem, water, lucht, geluid, externe veiligheid (EV), geur, licht, gezondheid)

De inzet om de kwaliteit van de leefomgeving te behouden en daar waar het kan versterken vindt zijn basis in diverse nota's en beleidsplannen. Deze beleidsregels beschrijven hoe de gemeente Twenterand taken op het gebied van de fysieke leefomgeving vorm geeft en wil geven. Te noemen zijn bijvoorbeeld: de Nota Bodembeheer, de Beleidsregels planologische afwijkingmogelijkheid, de Visie op wonen 2015-2025, de Nota platteland 2013-2025, het Geluidbeleid etc..

Binnen deze zorg voor de kwaliteit zijn er ook afspraken gemaakt met externe partijen. Bijvoorbeeld met betrekking tot sanering van asbest in de bodem. Het Projectbureau BodemAsbestSanering (BAS) ontzorgt en faciliteert de provincie Overijssel en zeven gemeenten, waaronder Twenterand, bij het inventariseren, onderzoeken en saneren van met asbest(pulp) verontreinigde bodem. Verder is het Projectbureau een Kenniscentrum waarin ten behoeve van burgers, overheden en bedrijven

kennis en expertise over asbest (in de bodem) wordt verzameld en beschikbaar gesteld. Jaarlijks wordt door het Projectbureau in overleg met de gemeenten een programmering opgesteld. De programmering wordt in de vorm van een Uitvoeringsprogramma vastgesteld door Gedeputeerde Staten. Hiermee kan het doel (schoner, gezonder en veiliger leefomgeving) worden gehaald.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Uitvoeren ontwikkelprogramma Invoering Omgevingswet**
Zie Doelenboom Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en VTH

Subdoel: Uitvoering VTH voor milieutaken volgens het uitvoeringsprogramma

Om een veilig leefklimaat te bereiken zetten we in op een goede uitvoering van de Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Coördineren taken tussen gemeente en ODT door accountmanager**
In 2020 zijn we gaan deelnemen aan een provinciaal traject voor de aanschaf van een nieuwe VTH risicomodel. We zijn namelijk nu ook wettelijk verplicht om een risicoanalyse voor vergunningverlening uit te voeren. Dit om kosten te besparen en een zo groot mogelijke uniformiteit te realiseren. Het risicomodel was in 2020 nog niet beschikbaar.
- **Realiseren uitvoeringsprogramma toezicht en VTH (milieu)**
In maart 2020 zijn we geconfronteerd met het corona en de maatregelen die werden opgelegd om verspreiding van dit virus tegen te gaan. De genomen maatregelen zijn sterk van invloed geweest op de werkzaamheden van de OD Twente in 2020. In maart 2020 is gezamenlijk besloten om alle fysieke bedrijfsbezoeken binnen de regio Twente op te schorten. Dit resulteerde in sterk verminderde inzet voor bedrijfgericht milieutoezicht binnen het programma toezicht en handhaving. Vrijgekomen capaciteit als gevolg van Coronamaatregelen is ingezet op alternatieve werkzaamheden, waaronder het uitvoeren van gevelcontroles, ondersteuning binnen het programma vergunningverlening, verbetering van het inrichtingenbestand en het ontwikkelen van een werkwijze 'milieucontroles op veilige afstand'. Werkzaamheden binnen toezicht bodem en sloop/asbest hebben grotendeels doorgang kunnen vinden met inachtneming van de op dat moment geldende maatregelen. Binnen het cluster bodem nam productie sterk toe in de tweede helft van 2020 als gevolg van het vaststellen van de Beleidsregels PFAS Twente en de Bodemkwaliteitskaart PFAS Twente.
Het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) heeft als doel om de volksgezondheid in Nederland te versterken middels het verbeteren van de landelijke luchtkwaliteit. Daartoe wordt de luchtkwaliteit in Nederland jaarlijks gemonitord via de NSL-monitoringstool. De OD Twente heeft deze tool in 2020 voor enkele gemeenten gevuld met gegevens van veehouderijen met een relatief hoge fijnstofemissie. Voor de gemeente Twenterand zijn gegevens van 9 veehouderijen ingevoerd.

Subdoel: Ongezonde situaties saneren (op gebied van bodem, water, lucht, geluid, externe veiligheid (EV), geur, licht, gezondheid)

Ongezonde situaties waar de kwaliteit van de leefomgeving onder de norm is, moeten verbeterd worden. Waterkwaliteit (waterkwantiteit staat bij doelenboom openbare ruimte en verkeer) slaat op de hoeveelheid schadelijke stoffen en organismen in het water. Externe veiligheid: beheersing van risico's door opslag en transport van gevaarlijke stoffen. De normen voor milieukwaliteit zijn opgenomen in verschillende wetten.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Vorbereiden en uitvoeren geluidssaneringsprojecten**
De uitvoering van dit project liep via de ODT door tot in 2020. Het project sanering wegverkeerslawaaier van Westeinde is in uitvoering. Voor de sanering Oosteinde-Almeloseweg wordt gewerkt aan een

nieuw ontwerpbesluit op het saneringsprogramma. Het saneringsproject Hammerweg Vriezenveen is aangemeld en moet nog worden uitgewerkt. De verkeerstellingen die hiervoor benodigd zijn, zijn in februari 2021 ontvangen.

Metingen

Beleidsdoelen	2020	2019	2018	2017	2016	Bron
Er is een duurzame inzamelstructuur voor huishoudelijk afval						
Kg restafval per inwoner	nbn**	73	76	75	76	Waarstaatjegemeente.nl / grondstoffenmonitor
Er is minder energie verbruikt en het aandeel duurzame energie is toegenomen.						
% Hernieuwbare energie	nbn**	9,8 /nbn***	8,7/ 13,9 ***	7,2%/ 12,1% ***	6,5 % / 11,5 % ***	Waarstaatjegemeente.nl/ Klimaat monitor.databank.nl
Totaal bekend energiegebruik (TJ)	nbn**	2419	2312	2356	2307 TJ	Klimaatmonitor.databank.nl
Ongezonde situaties saneren						
m2 asbestverdachte daken	32ha	47 ha	49 ha	52 ha	56 ha	Readaar
Nieuwe indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH						
Realiseren Uitvoeringsprogramma	70%	63% *****				eigen gegevens
aantal controles bedrijven met aandacht op energiemaatregelen	65%	87				eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles milieu in handhavingssfeer	30%	1				eigen gegevens

* ambitie 30kg restafval in 2025

** deze gegevens zijn nog niet beschikbaar

*** hernieuwbare energie inclusief toedeling vanuit Twence

**** streven naar 20% duurzame opwek in 2020

***** energieneutraal in 2050

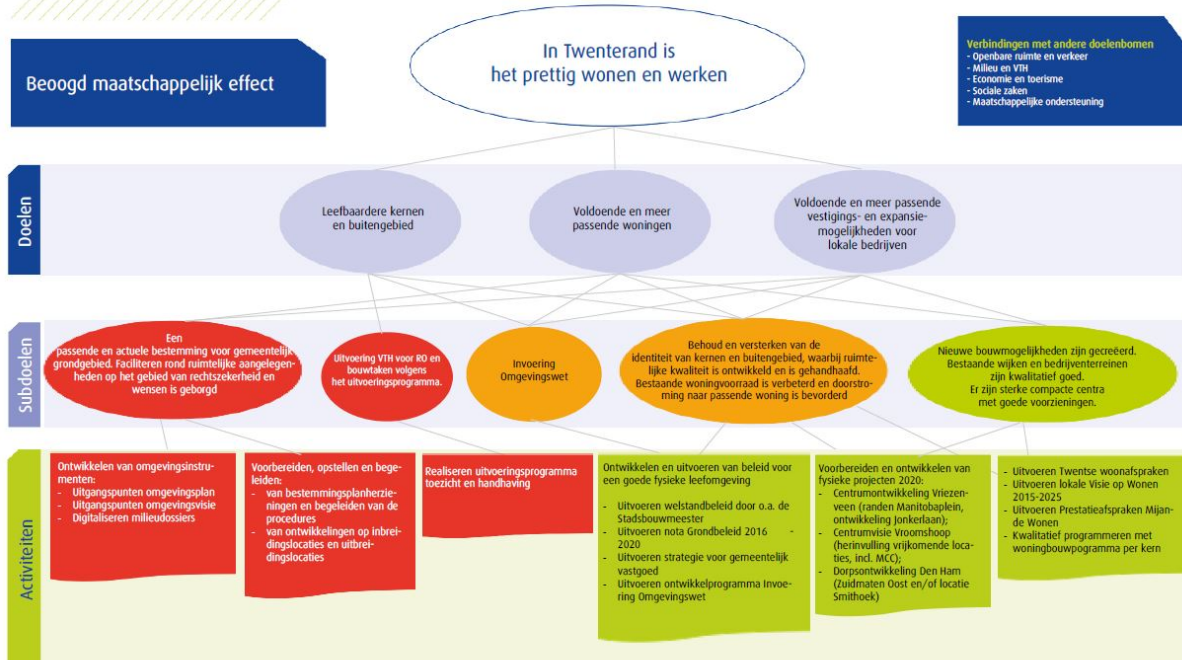
***** 70% (van alle daken (56ha) gesaneerd in 2022 (coalitieakkoord). 2019: 16%

***** milieuvergunningverlening: 83%, milieutoezicht: 43 %

Doelenboom Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en VTH

Doelenboom

Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en VTH | 2020

Beoogd maatschappelijk effect: In Twenterand is het prettig wonen en werken

Zorgdragen voor het behoud en realiseren van betaalbare, complementaire en aantrekkelijke woonmilieus.

Doel: Leefbaardere kernen en buitengebied

De doelen worden bereikt door keuzes te maken richting het mogelijk maken van maatschappelijke ontwikkelingen waarbij tevens sprake is van 'een goede ruimtelijke ordening' en een 'goede fysieke leefomgeving'. We streven naar het bevorderen van een duurzame ruimtelijke kwaliteit in een dynamische omgeving. Bij het bereiken van leefbare kernen en buitengebied gaat het om de kwaliteit van de leefomgeving: ruimte scheppen, maar ook het gebruik van maatschappelijke functies afwegen.

Doel: Voldoende en meer passende woningen

Om voldoende en meer passende woningen te bouwen is van belang om te weten waar vraag naar is, zowel voor de korte als lange termijn. Het toevoegen van kwalitatieve goede ontwikkelingen is belangrijk voor de opgaven die op de gemeente af komen. Hierbij zijn locaties van de ontwikkelingen erg belangrijk. Inbreiding gaat hierbij voor uitbreiding. Bij de ontwikkeling wordt ook sterk gekeken naar de duurzaamheid en leefbaarheid van de gemeente.

Doel: Voldoende en meer passende vestigings- en expansiemogelijkheden voor lokale bedrijven

De doelen worden bereikt door keuzes te maken richting het mogelijk maken van maatschappelijke ontwikkelingen waarbij tevens sprake is van 'een goede ruimtelijke ordening' en een 'goede fysieke leefomgeving'. We streven naar het bevorderen van een duurzame ruimtelijke kwaliteit in een dynamische omgeving. Bij het bereiken van leefbare kernen en buitengebied gaat het om de kwaliteit van de leefomgeving: ruimte scheppen, maar ook het gebruik van maatschappelijke functies afwegen.

Wat hebben we bereikt

Subdoel : Een passende en actuele bestemming voor gemeentelijk grondgebied. Faciliteren rond ruimtelijke aangelegenheden op het gebied van rechtszekerheid en wensen is geborgd

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Vorbereiden, opstellen en begeleiden: van bestemmingsplanherzieningen en begeleiden van de procedures, van ontwikkelingen op inbreidingslocaties en uitbreidingslocaties**
Betreffende bestemmingsplannen zijn er zowel omvangrijke als minder omvangrijke bestemmingsplannen tot stand gekomen. In totaal zijn er 10 bestemmingsplannen ontwikkeld. Dit aantal overschrijdt ruimschoots de streefwaarde van 3 zoals opgenomen in de doelenboom van het programma Ruimte. Daarnaast zijn er drietal ontwikkelplannen ten aanzien van monumentaal erfgoed in behandeling geweest.

Subdoel: Uitvoering VTH voor RO en bouwtaken volgens het uitvoeringsprogramma

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Realiseren uitvoeringsprogramma toezicht en handhaving**
Er zijn minder objectcontroles uitgevoerd dan geprognoseerd voor 2020. Dat betekent dat er wel controlemomenten zijn geweest tijdens cruciale bouwfases, zoals constructieve fases, maar dat minder cruciale controlemomenten niet zijn uitgevoerd. Dit is te wijten aan de maatregelen die in het kader van corona zijn opgelegd aan publieke instanties en bedrijven. Hierdoor was het onmogelijk of niet verstandig in het kader van de eigen veiligheid en de veiligheid van anderen om ter plaatse controles uit te voeren. Deze controles worden daar waar het kan doorgeschoven naar volgend jaar, indien de maatregelen dat toestaan. Hier komen geen onaanvaardbare risico's uit voort. Immers, alle bouwcontroles (uitvoering wapening betonconstructies) zijn uitgevoerd.

Subdoel: Facilitering rond ruimtelijke aangelegenheden op het gebied van rechtszekerheid en wensen is geborgd

Subdoel: Invoering Omgevingswet

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Uitvoeren ontwikkelprogramma implementatie omgevingswet**
Er zijn 5 onderdelen binnen de programma-aanpak implementatie van de Omgevingswet, te weten:
 - Omgevingsvisie- en programma's;
In 2020 is bestaand beleid in beeld gebracht en is gestart met het opstellen van de (concept) Omgevingsvisie.
 - Omgevingsplan;
In 2020 is een projectteam samengesteld en is het plan van aanpak opgesteld.
 - Nieuwe werkprocessen;
In 2020 is een projectteam samengesteld en is het plan van aanpak opgesteld.
 - Anders werken;
In 2020 is aandacht besteed aan integraal werken.
 - DSO en informatisering.
Plan van aanpak is gereed. De digitale koppeling aan het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) heeft succesvol plaatsgevonden in de oefenomgeving van het DSO.

Subdoel: Behoud en versterken van de identiteit van kernen en buitengebied, waarbij ruimtelijke kwaliteit wordt ontwikkeld en is gehandhaafd

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Gemeentelijk maatschappelijk vastgoed**
In 2020 is het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed onderhouden en waar mogelijk verduurzaamd

Subdoel: Bestaande woningvoorraad is verbeterd en doorstroming naar passende woning is bevorderd'

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Woonvisie Twenterand**
In 2020 is gestart met het actualiseren van de Woonvisie. Hiervoor is er een woonbehoefte onderzoek uitgevoerd, is de planvoorraad in kaart gebracht en beoordeeld en een woonwensenonderzoek onder inwoners en geïnteresseerden voorbereid.
- **Startersleningen**
Door het aanbieden van een 'starterslening' (max. € 30.000,-) worden starters die hun eerste bestaande woning kopen (t/m € 200.000,-) ondersteund.
- **Prestatieafspraken Mijande Wonen**
Met woningcorporatie Mijande Wonen is uitvoering gegeven aan de prestatieafspraken. De nieuwe Raamovereenkomst Prestatieafspraken 2021-2024 is voorbereid en zal gelijk opgaand met de Woonvisie in 2021 worden vastgesteld. Voor 2021 is een uitvoeringsagenda gemaakt.
- **Uitvoeren Woonagenda**
Samen met de provincie Overijssel, andere gemeenten en woonpartners is gewerkt aan een nieuwe woonagenda voor de regio Twente welke in het 1e kwartaal van 2021 wordt vastgesteld.
- **Uitvoeren Woonwagenbeleid**
Naar aanleiding van het door het Rijk uitgebrachte nieuw beleidskader 'Gemeentelijk woonwagen- en standplaatsenbeleid' is een inventarisatie gedaan naar de woonbehoefte van potentiële woonwagenbewoners in Twenterand. Vanuit de aangetoonde behoefte aan woonwagenbewoning zal er (in 2021) beleid rondom dit thema worden gemaakt en worden gezocht naar locaties.

Subdoel: Nieuwe bouwmogelijkheden zijn gecreëerd

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Voorbereiden en ontwikkelen van fysieke projecten 2020**
In 2020 zijn onder andere de volgende projecten voorbereid en ontwikkeld:
Centrumontwikkeling Vriezenveen (randen Manitobaplein, ontwikkeling Jonkerlaan/Mozaïek);
Centrumvisie Vroomshoop en Vroomshoop Oost
Dorpsontwikkeling Den Ham (Zuidmaten Oost en/of locatie Smithoek)

Subdoel: Bestaande wijken en bedrijventerreinen zijn kwalitatief goed. Er zijn sterke compacte centra met goede voorzieningen en er is een sociaal veilige leefomgeving

Metingen

Beleidsdoelen	2020	2019	2018	2017	2016	Bron
Voldoende en passende woningen						
Aantal opgeleverde woningen	843**	773*	673	632	589	Eigen meting, aantallen zijn totalen
Aantal startersleningen	8 ***	15	12	2*	8	25 leningen in totaal beschikbaar vanaf 2019
Aantal Blijversleningen	0 ****	0	0-	0-	nvt	10 leningen in totaal beschikbaar
Aantal Verzilverleningen (Dit kan weg, er is nog geen verordening Verzilverlening.)	n.v.t.	-	-	-	-	Totaal Max €300.000,-
Nieuwe indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH *****						
Aantal van rechtswege verleende vergunningen	0	1				Eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles RO in handhavingssfeer	4	3				Eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles bouw/sloop in handhavingssfeer	0	3				Eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles brandveiligheid in handhavingssfeer	0	0				Eigen gegevens
Aantal behandelde klachten	100% (26)	26				Eigen gegevens
Ontwikkelen bestemmingsplannen	10	12				Eigen gegevens

* prognose geeft gemiddeld 45 woningen per jaar. In 2018 vergunning verleend voor de bouw van ruim 130 woningen/appartementen. In 2019: 48 In 2020: 72

** prognose geeft gemiddeld 45 woningen per jaar. Is afhankelijk van de (vergunnings)aanvragen en niet te prognostiseren (2020 1 jan. -31dec.: 70 woningen gereed gemeld (Bron BAG) en 72 omgevingsvergunningen afgegeven (Bron: CBS).

*** Startersleningen: Er zijn 8 beschikking afgegeven door SVn. De gemeenten Twenterand heeft 19 leningen toegewezen. 11 keer is het om verschillende redenen geen gebruik van gemaakt. De toenemende krapte op de woningmarkt is hier oorzaak van.

**** Verordening Blijverslening verordening wordt ingetrokken wanneer de verordening Verzilverlening wordt bekrachtigd door de raad.

***** Resterend aantal 02-09-2020

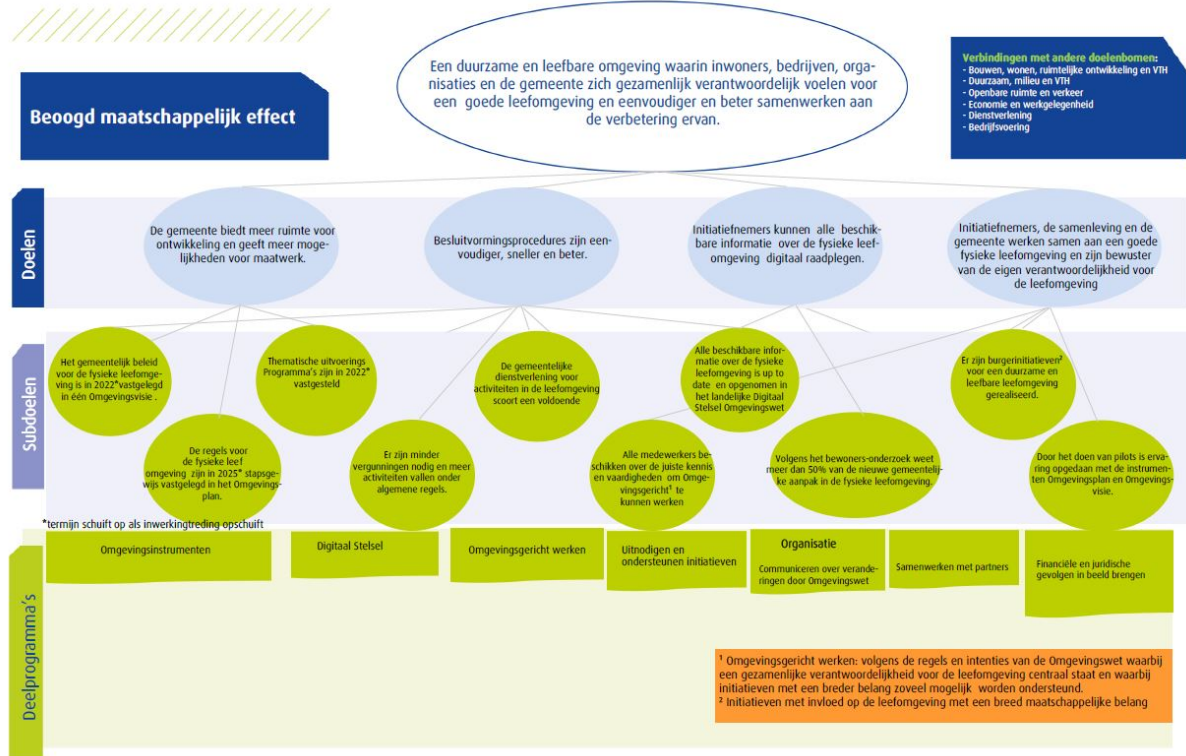
***** 6 x €50.000,- = max. lening. (min=€10.000,-)

***** Van okt. 2019 t/m okt. 2020.

Doelenboom Ontwikkelprogramma Invoering Omgevingswet

Doelenboom

Ontwikkelprogramma Invoering Omgevingswet

Beoogd maatschappelijk effect

Een duurzame en leefbare omgeving waarin inwoners, bedrijven, organisaties en de gemeente zich gezamenlijk verantwoordelijk voelen voor een goede leefomgeving en eenvoudiger en beter samenwerken aan de verbetering ervan.

Doel: De gemeente biedt meer ruimte voor ontwikkeling en geeft meer mogelijkheden voor maatwerk.

Doel: Besluitvormingsprocedures zijn eenvoudiger, sneller en beter

Doel: Initiatiefnemers kunnen alle beschikbare informatie over de fysieke leefomgeving digitaal raadplegen

Doel: Initiatiefnemers, de samenleving en de gemeente werken samen aan een goede fysieke leefomgeving en zijn bewuster van de eigen verantwoordelijkheid voor de leefomgeving

Wat hebben we bereikt

Subdoel: De gemeentelijke dienstverlening voor activiteiten in de leefomgeving scoort een voldoende

Subdoel: Het gemeentelijk beleid voor de fysieke leefomgeving is in 2022* vastgelegd in één Omgevingsvisie

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Omgevingsvisie**

In 2020 is gewerkt aan een concept omgevingsprogramma voor Twenterand. Er is een startnotitie opgesteld en er is een uitgebreide beleidsanalyse uitgevoerd als input voor de conceptvisie.

Subdoel: De regels voor de fysieke leef omgeving zijn in 2025* stapsgewijs vastgelegd in het Omgevings-plan

Subdoel: Thematische uitvoerings Programma's zijn in 2022* vastgesteld

Subdoel: Er zijn minder vergunningen nodig en meer activiteiten vallen onder algemene regels.

Subdoel: Alle medewerkers beschikken over de juiste kennis en vaardigheden om Omgevingsgericht te kunnen werken

Subdoel: Alle beschikbare informatie over de fysieke leefomgeving is up to date en opgenomen in het landelijke Digitaal Stelsel Omgevingswet

Subdoel: volgens het bewonersonderzoek weet meer dan 50% van de nieuwe gemeentelijke aanpak in de fysieke leefomgeving

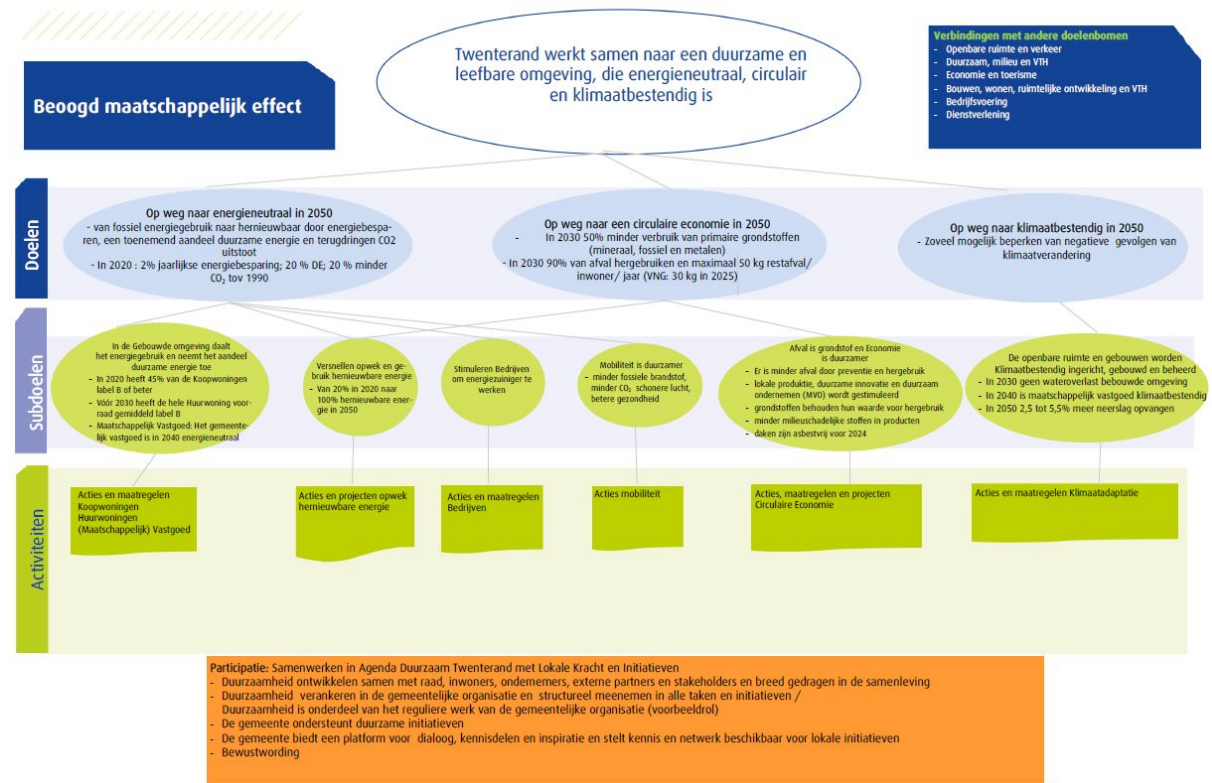
Subdoel: Er zijn burgerinitiatieven voor een duurzame en leefbare leefomgeving gerealiseerd

Subdoel: Door het doen van pilots is ervaring opgedaan met de instrumenten Omgevingsplan en Omgevingsvisie.

Doelenboom Ontwikkelprogramma Agenda duurzaam Twenterand

Doelenboom

Ontwikkelprogramma Agenda Duurzaam Twenterand

Beoogd maatschappelijk effect:

Twenterand werkt samen naar een duurzame en leefbare omgeving, die energieneutraal, circulair en klimaatbestendig is

Doel: Op weg naar energieneutraal in 2050

- van fossiel energiegebruik naar hernieuwbaar door energiebesparen, een toenemend aandeel duurzame energie en terugdringen CO2 uitstoot
- In 2020 : 2% jaarlijkse energiebesparing; 20 % DE; 20 % minder CO2 tov 1990

Doel: Op weg naar een circulaire economie in 2050

- In 2030 50% minder verbruik van primaire grondstoffen (mineraal, fossiel en metalen)
- In 2030 90% van afval hergebruiken en maximaal 50 kg restafval/inwoner/ jaar (VNG: 30 kg in 2025)

Doel: Op weg naar klimaatbestendig in 2050

- Zoveel mogelijk beperken van negatieve gevolgen van klimaatverandering

Wat hebben we bereikt

Subdoel: De openbare ruimte en gebouwen worden Klimaatbestendig ingericht, gebouwd en beheerd

- In 2030 geen wateroverlast bebouwde omgeving?
- In 2040 is maatschappelijk vastgoed klimaatbestendig
- In 2050 2,5 tot 5,5% meer neerslag opvangen ??

Subdoel: In de Gebouwde omgeving daalt het energiegebruik en neemt het aandeel duurzame energie toe

- In 2020 heeft 45% van de Koopwoningen label B of beter
- Vóór 2030 heeft de hele Huurwoning voorraad gemiddeld label B
- Maatschappelijk Vastgoed: Het gemeentelijk vastgoed is in ... energieneutraal

Subdoel: Versnellen opwek en gebruik hernieuwbare energie

- Van 20% in 2020 naar 100% hernieuwbare energie in 2050

Subdoel: Stimuleren Bedrijven om energiezuiniger te werken

Subdoel: Mobiliteit is duurzamer

Subdoel: Afval is grondstof en Economie is duurzamer

- Er is minder afval door preventie en hergebruik
- lokale productie, duurzame innovatie en duurzaam ondernemen (MVO) wordt gestimuleerd
- grondstoffen behouden hun waarde voor hergebruik
- minder milieuschadelijke stoffen in producten
- daken zijn asbestvrij voor 2024

Nader uit te werken Participatie:

Samenwerken in Agenda Duurzaam Twenterand met Lokale Kracht en Initiatieven

- Duurzaamheid ontwikkelen samen met raad, inwoners, ondernemers, externe partners en stakeholders en breed gedragen in de samenleving
- Duurzaamheid verankeren in de gemeentelijke organisatie en structureel meenemen in alle taken en initiatieven /

Duurzaamheid is onderdeel van het reguliere werk van de gemeentelijke organisatie (voorbeeldrol)

- De gemeente ondersteunt duurzame initiatieven
- De gemeente biedt een platform voor dialoog, kennisdelen en inspiratie en stelt kennis en netwerk beschikbaar voor lokale initiatieven
- Bewustwordingscampagne d.m.v. Storytelling (artikelserie)

Wat heeft het gekost

Overzicht baten en lasten Ruimte

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Incidenteel gerealiseerd in boekjaar
<u>Doelenboom openbare orde en veiligheid</u>				
Lasten	2.383.722	2.394.944	2.321.017	0
Baten	0	0	-3.800	0
<i>Saldo van baten en lasten</i>	2.383.722	2.394.944	2.317.217	0
<u>Doelenboom openbare ruimte en verkeer</u>				
Lasten	14.190.758	13.944.791	13.973.429	0
Baten	-6.369.634	-5.578.556	-5.533.556	0
<i>Saldo van baten en lasten</i>	7.821.124	8.366.235	8.439.873	0
<u>Doelenboom duurzaamheid, milieu en VTH</u>				
Lasten	7.181.274	7.012.477	7.029.906	142.871
Baten	-3.246.073	-2.993.206	-2.993.206	-265.160
<i>Saldo van baten en lasten</i>	3.935.201	4.019.271	4.036.700	-122.289
<u>Doelenboom bouwen, wonen, ruimt. ontw. en VTH</u>				
Lasten	9.394.024	8.716.673	5.860.404	48.000
Baten	-8.702.191	-7.802.198	-4.920.123	0
<i>Saldo van baten en lasten</i>	691.833	914.475	940.281	48.000
Totaal programma lasten	33.149.778	32.068.885	29.184.756	190.871
Totaal programma baten	-18.317.898	-16.373.960	-13.450.685	-265.160
<u>Totaal saldo van baten en lasten</u>	14.831.880	15.694.925	15.734.071	-74.289
Mutaties reserves db openbare orde en veiligheid	0	-75.227	0	0
Mutaties reserves db openbare ruimte en verkeer	89.401	-117.055	-162.055	0
Mutaties reserves db duurzaamheid, milieu en VTH	-101.629	-241.709	-259.339	122.289
Mutaties reserves db bouwen, wonen, ruimt.ontw, VTH	-124.635	-242.993	-262.413	-48.000
Totaal mutatie reserves *	-136.864	-676.984	-683.807	74.289
<u>Geraamd resultaat</u>	14.695.016	15.017.941	15.050.264	0
<i>gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten</i>	-863.045			

Wat heeft het gekost

Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten op programma 2 is € 863.045 lager dan geraamd. Dit verschil wordt onder andere veroorzaakt door onderstaande gegevens.

- Op het product 'wegen' is sprake van een nadeel van € 46.000. Dit nadeel wordt onder andere veroorzaakt door meer algemeen onderhoud van € 79.000. In de jaarrekening 2019 was al aangekondigd dat door vertraging van de planning 2019 er nog kosten in 2020 geboekt zouden worden (2019 was er sprake van een onderschrijding). Daar tegenover staat een hogere opbrengsten leges telecom van € 8.000 en is € 12.000 meer ontvangen aan vergoedingen voor degeneratiekosten.
- Het product 'bruggen' sluit met een voordelig saldo van € 140.000. Dit wordt met name veroorzaakt doordat het meerjarig onderhoud € 122.000 lager is dan begroot. De kosten voor meerjarig onderhoud worden gedekt uit de reserve 'onderhoud gebouwen, bruggen en kunstwerken', de onttrekking uit deze reserve is eveneens lager dan geraamd. Werken zijn verschoven naar 2021.
- Verkeer en vervoer sluit met een voordelig saldo van € 115.000. Er is € 103.767 subsidie over 2016 ontvangen. De kosten zijn al verantwoord in voorgaande jaren, dus dit is een eenmalig voordeel in 2020. Er komen nog wel uitgaven verkeer en vervoer in 2021, bijvoorbeeld paal Schuineweg, wandelpaden en dergelijke die voor een overschrijding in 2021 kunnen zorgen.
- De kosten voor niet planmatig onderhoud schommelen per jaar. Om deze schommelingen op te vangen worden over- en onderschrijdingen verrekend met de reserve beheer openbaar groen. In 2020 is deze post overschreden met € 74.000. Dit is derhalve onttrokken uit de reserve.
- Het bedrag dat geraamd is voor ruimtelijke plannen dient besteed te worden aan ontwikkelingen met betrekking tot burger/buurtparticipatie. Diverse ontwikkelingen zijn in 2020 reeds in gang gezet en krijgen een vervolg in 2021. Er is nu dus een onderschrijding van € 43.500 maar er zal in 2021 waarschijnlijk een overschrijding plaats vinden.
- Het product riool eindigt met een voordeel van € 635.000. Dit wordt in de voorziening gestort. Dit heeft verschillende oorzaken. De kapitaallasten zijn € 560.000 lager dan geraamd. Dit komt voor het grootste gedeelte doordat met een lagere rente wordt gerekend dan geraamd (omslagrente), daarnaast is er met ingang van 2019 (naar aanleiding van invoering van een nieuw financieel systeem) voor gekozen om over het 1e jaar geen kapitaallasten te berekenen en zijn nog niet alle geraamde investeringen gedaan. Er is een aantal investeringen doorgeschoven naar 2021 en verder. Hier is in het nieuwe GRP 2019-2023 rekening mee gehouden. Deze uitgaven (en dus ook de onttrekking uit de voorziening) komen dus later. Daarnaast zijn de inkomsten rioolrechten € 90.000 hoger dan geraamd en de kosten van kwijtscheldingen € 30.000 hoger dan geraamd.
- Het voordeel op het product begraafplaatsen is € 315.000. Dit wordt veroorzaakt door lagere kapitaallasten (€ 80.000) dan geraamd. Dit komt voor het grootste gedeelte doordat met een lagere rente wordt gerekend dan geraamd (omslagrente). Daarnaast is er meer uitgegeven aan onderhoud (€ 35.000) en is er € 276.000 meer ontvangen aan begrafenisrechten dan geraamd. Dit komt door het feit dat er meer mensen zijn overleden en dat er behoorlijk wat grafrechten zijn omgezet naar eeuwigdurend recht. Hiermee is geen rekening gehouden in de begroting. Er is een bedrag van € 315.000 in de reserve begraafplaatsen gestort, waardoor het product, conform de begroting, sluit op een saldo van € 200.000. Met ingang van 2021 is dit saldo verlaagd naar € 125.000 i.v.m. de lagere kapitaallasten.
- Het product 'huisvuil' laat een voordeel zien van € 68.600. Hiervoor zijn verschillende oorzaken te noemen. Er is een hoger dividend ROVA ontvangen. Een dividend van €100.000 komt ten gunste van de gewone dienst, het meerder komt ten gunste van het product huisvuil (in dit geval € 49.905). Hier is in de begroting geen rekening mee gehouden. Aan de kostenkant zien we lagere kosten Rova van € 40.000 doordat er een afrekening 2019 geboekt is in 2020. Daarnaast zijn er minder kosten pmd dan geraamd. De opbrengst van het afvalbrengpunt is hoger dan geraamd, de kosten echter ook, maar per saldo is dit wel voordelig. Er is in 2020 gestart met de ondergrondse systemen in de 4 kernen. De eerste kern, Vriezenveen is klaar, de andere kernen volgen. Dit levert een voordeel op van € 35.000, de kosten komen echter in 2021, waar het dan weer een nadeel gaat opleveren. De kosten asbestinzameling zijn ook lager dan geraamd. Er is minder asbestafval gedumpt en de kosten voor het gratis brengen van asbestdaken voor particulieren is ook lager dan geraamd. Er wordt derhalve een bedrag gestort in de voorziening afval van € 68.600 (was onttrekking geraamd van € 157.500). Hierdoor stijgt de voorziening naar € 528.495.
- De kosten voor het product milieubeheer zijn in totaal met € 108.000 onderschreden. Dit betreft lagere uitgaven, maar daarnaast zijn er ook hogere opbrengsten (subsidies) die niet geraamd waren. Deze kosten en opbrengsten zijn verrekend met de reserve.
- Het product Ruimtelijke ordening laat een nadeel zien van € 26.000. Dit nadeel wordt met name veroorzaakt door een schadevergoeding van € 75.000 die, conform B&W besluit, is betaald voor verplaatsing van een onderneming. Dekking zou plaats vinden binnen het programma. De opbrengst leges omgevingsvergunning zijn wel wat hoger dan geraamd, maar dekt niet het hele bedrag. Daartegenover staan lagere uitgaven voor de invoering van de omgevingswet van € 47.500. Dit

bedrag wordt gestort in reserve.

- Het product 'grondbedrijf' laat een voordeel zien van € 201.500. Bij de actualisatie van de exploitatie is, door grondprijshoging van o.a. Oosterweilanden, de exploitatie van een negatief in een positief 'verwacht resultaat' veranderd. Hierdoor kon het gereserveerde verlies vrijvallen. Ook Zuidmaten Oost is door een prijsverhoging licht positiever uitgevallen.

- Onderstaande posten zijn in 2020 onderschreden, omdat de kosten in 2021 gemaakt worden. Deze posten worden hier apart benoemd, aangezien de budgetten niet overgeheveld worden naar 2021, waardoor dit tot een overschrijding zou kunnen leiden in 2021. Als verklaring kan dan worden verwezen naar dit jaarverslag.

2020

Speel terreinen € 43.500

Huisvuil ondergrondse systemen € 35.000